

مقیاس محق‌پنداری تحصیلی: روش اجرا و نمره‌گذاری

Academic Entitlement Scale: Instruction and Scoring

Mina Mahbod
PhD in Educational Psychology
Shiraz University

Mahboubeh Fouladchang, PhD
Shiraz University

محبوبه فولادچنگ
دانشیار گروه روان‌شناسی
دانشگاه شیراز

مینا مهبد
دکترای روان‌شناسی تربیتی
دانشگاه شیراز

مقدمه

مقیاس محق‌پنداری تحصیلی (چونینگ و کمبل، ۲۰۰۹) با ۱۵ ماده برای ارزیابی انتظار غیرمعقول افراد برای موفقیت بدون توجه به تلاش خود طراحی شده است و دارای دو بُعد مسئولیت بیرونی شده^۱ (۱۰ ماده) و حق‌به‌جانبی^۲ (۵ ماده) است. بُعد اول بر مسئولیت دانشجوی و استاد تمرکز یافته است؛ اما بعد حق‌به‌جانبی، بر انتظار دانشجویان از خطمشی استادان و راهبردهای نمره‌دهی آن‌ها تمرکز دارد. نمره‌های بالا در این بُعد نشان‌دهنده انتظارات انعطاف‌ناپذیر و خاص دانشجوی از رفتار استاد و سیستم نمره‌گذاری وی است.

چونینگ و کمبل (۲۰۰۹) با روش تحلیل عاملی اکتشافی به دو عامل دست یافتند که حدود ۴۰ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کند (عامل اول ۲۴/۳۸ درصد و عامل دوم ۱۴/۸۲ درصد از واریانس) و با روش همسانی درونی، همبستگی نمره‌های هر یک از ماده‌ها با نمره کل زیرمقیاس را برای ۰/۴۰ تا ۰/۵۸ و برای بعد حق‌به‌جانبی ۰/۲۷ تا ۰/۵۰ و ضرایب آلفای کرونباخ بعد مسئولیت بیرونی شده ۰/۸۱ و بعد حق‌به‌جانبی ۰/۶۲ به‌دست آوردند.

ترینیسید و کوهن (۲۰۱۵) ضرایب آلفای کرونباخ مسئولیت بیرونی شده و حق‌به‌جانبی را ۰/۸۳ و ۰/۷۷ گزارش کردند. وایت (۲۰۱۱) همسانی درونی هریک از زیرمقیاس‌ها را محاسبه کرد و همبستگی با نمره کل را برای مسئولیت بیرونی شده از ۰/۴۰ تا ۰/۵۸ و برای حق‌به‌جانبی از ۰/۲۷ تا ۰/۵۱ و ضریب آلفای کرونباخ را برای مسئولیت بیرونی شده و حق‌به‌جانبی، به‌ترتیب برابر ۰/۸۱ و ۰/۶۲ به‌دست آورد. اولسون (۲۰۱۴) نیز در پژوهش خود ضریب آلفای کرونباخ مسئولیت بیرونی شده و حق‌به‌جانبی را برابر ۰/۸۱ و ۰/۶۲ و رابطه مقیاس محق‌پنداری روان‌شناختی و خودشیفتگی را با این مقیاس، مثبت معنادار و رابطه آن را با مهار درونی منفی معنادار گزارش کرد. همچنین رینهارت (۲۰۱۲) ضریب آلفای کرونباخ را برای بعد حق‌به‌جانبی ۰/۵۹ و برای مسئولیت بیرونی شده ۰/۷۲ به‌دست آورد. تیلور، بایلی و باربر (۲۰۱۵) نیز نشان دادند که این مقیاس با محق‌پنداری روان‌شناختی و خودشیفتگی همبستگی مثبت معنادار (روایی همگرا) و با وظیفه‌شناسی^۳ و مهارگری شخصی^۴ همبستگی منفی معنادار (روایی واگرا) دارد.

ویژگی‌های روان‌سنجی فرم فارسی این مقیاس در نمونه‌ای متشکل از ۴۵۱ نفر (۲۰۶ پسر، ۲۴۵ دختر) از دانشجویان دانشگاه شیراز بررسی شد (مهبد و فولادچنگ، ۱۳۹۶). نتایج تحلیل عاملی تأییدی، ساختار دوعاملی این مقیاس را تأیید کرد و همبستگی مؤلفه‌های مقیاس مهار با مؤلفه‌های مقیاس محق‌پنداری تحصیلی از ۰/۲۴- تا ۰/۵۵- نشان‌دهنده روایی واگرای مقیاس بود. همچنین ضرایب آلفای کرونباخ برای حق‌به‌جانبی، ۰/۷۲، مسئولیت بیرونی شده، ۰/۸۱ و نمره کل مقیاس، ۰/۸۱ در حد مطلوب بود. همبستگی هر یک از ماده‌ها با نمره کل مقیاس نیز ۰/۵۱ تا ۰/۷۶ به‌دست آمد.

1. externalized responsibility
2. entitled expectations
3. conscientiousness
4. personal control

مقیاس محق‌پنداری تحصیلی

پاسخ‌دهنده گرامی

لطفاً هر یک از عبارتهای زیر را به دقت بخوانید و با گذاشتن علامت ضربدر در یکی از مربع‌ها مشخص کنید که هر عبارت تا چه حد در مورد شما صدق می‌کند. لطفاً به همه عبارتها صادقانه پاسخ دهید.

سوالات	کاملاً نادرست	نادرست	نظری ندارم	درست	کاملاً درست
۱. لزومی ندارد که سر کلاس مشارکت داشته باشم، چون استاد پول می‌گیرد که درس بدهد، نه اینکه سوال بپرسد.					
۲. انگیزه‌های برای تلاش بیشتر در کار گروهی ندارم چون اعضای دیگر گروه آن را انجام می‌دهند.					
۳. من معتقدم که دانشگاه منابع مورد نیاز را برای موفقیت من تأمین نمی‌کند.					
۴. اکثر اساتید واقعاً نمی‌دانند که در مورد چه چیز صحبت می‌کنند.					
۵. اگر توانم از استاد وقت بگیرم و در یک واحد درسی ضعیف عمل کنم، این تقصیر استاد است.					
۶. من باور دارم که این وظیفه من است تا منابع مورد نیاز برای موفقیت در دانشگاه را جست‌وجو کنم.					
۷. اگر سرم شلوغ باشد قابل قبول است که در تکلیف گروهی کنار بشینم و به بقیه اجازه دهم تا پیش‌تر کار را انجام دهند.					
۸. برای تکلیف گروهی من باید مانند نمره‌های یکسان یا دیگر اعضا گروه بگیرم صرف‌نظر از اینکه چقدر تلاش کرده‌ام.					
۹. اساتید تنها کارمندی هستند که برای تدریس پول می‌گیرند.					
۱۰. اساتید ملزم به کمک رساندن به من هستند تا برای امتحانات آماده شوم.					
۱۱. اساتیدی خوب هستند که سرگرم‌کننده باشند.					
۱۲. اگر نمره من به نمره دلخواهم نزدیک باشد، اساتید باید در نمره من تجدیدنظر کنند.					
۱۳. من هرگز نباید از تکلیفی که تحویل داده‌ام، صفر بگیرم.					
۱۴. اگر نمره من به نمره بالاتر نزدیک باشد اساتید باید نمره‌ام را روی نمودار ببرند.					

روشن نمره‌گذاری: نمره هر زیرمقیاس بر اساس مجموع ارزش‌گزینه‌های هر ماده (کاملاً نادرست=۱، نادرست=۲، نظری ندارم=۳، درست=۴، کاملاً درست=۵) محاسبه می‌شود. ماده‌های ۱ تا ۹ مربوط به زیرمقیاس مسئولیت بیرونی شده و ۱۰ تا ۱۴ مربوط به زیرمقیاس حق‌به‌جانبی است. ماده ۶ نیز به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود.

منابع

مهبد، م. و فولادچنگ، م. (۱۳۹۶). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس محق‌پنداری تحصیلی. فصلنامه روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی، ۱۵ (۵۷)، ۱۰۱-۱۱۱.

Chowning, K., & Campbell, N. J. (2009). Development and validation of a measure of academic entitlement: Individual differences in students' externalized responsibility and entitled expectations. *Journal of Educational Psychology, 101*, 982-997.

Olson, K. L. (2014). *Academic entitlement, perceived faculty competence, and school satisfaction in traditional and non-traditional university populations*. Ph.D. Thesis. Northcentral University.

Reinhardt, J (2012). *Conceptualizing academic entitlement: What are we measuring?* Unpublished Master's Thesis, University of Windsor.

Taylor, J. M., Bailey, S. F., & Barber, L. K. (2015). Academic entitlement and counterproductive research behavior. *Personality and Individual Differences, 85*, 13-18.

Turnipseed, D. L., & Cohen, S. R. (2015). Academic entitlement and socially aversive personalities: Does the dark triad predict academic entitlement? *Personality and Individual Differences, 82*, 72-75.

White, G. (2011). *I know my rights! What do you mean, 'my responsibilities'?* *Academic entitlement: Sensitization exercises*. Ph.D. Thesis. Texas A&M University-Commerce.